

Helseminister Bent Høye.

DET POLITISKE ANSVAR FOR PASIENTSIKKERHETEN I NORGE

Når politikerne mener at pasientsikkerhet er viktig for helsetjenesten, hvor viktig mener de dette er for de pasientene som oppsøker alternativ behandling? I mange tilfeller er det de samme pasientene vi snakker om. Hvem tar ansvaret og når?

Helsetjenesten skal hjelpe pasienter – ikke skade dem. Likevel blir pasienter skadet unødige i møtet med helsetjenesten. Dette kan vi ikke leve med – innsats for pasientsikkerhet er nødvendig!

(Marianne Tinnå, 14.08. 2009, www.helsebiblioteket.no)

Jeg slutter meg til Marianne Tinnå sine ord fra 2009. Det er mye positivt som har skjedd siden den gang. Politikere har hatt fokus og påvirket satsing på pasientsikkerhet i helsetjenesten – gjennom blant annet stortingsmeldinger, regelverk og økonomiske ressurser. Det de har glemt er at pasientsikkerheten ikke bør isoleres som en satsing kun innenfor den offentlige helsetjenesten. I følge NAFKAM og SSB er det 1 million mennesker i Norge som bruker alternativ behandling. Mange av disse er de samme pasientene som behandles både i helsetjenesten og hos alternative behandlere. Når man snakker om sikkerhet i et bestemt område – i dette tilfelle helse – kan man ikke handle delvis. Sikkerhet krever en helhetlig strategisk satsing og operativ handling helt til de minste detaljene. Ansvar er det første steg en må ta for å lykkes.

SIKKERHET OG ANSVAR

Store norske leksikon definerer sikkerhet som en tilstand; fravær av uønskede hendelser eller frihet fra fare og frykt. Denne tilstanden er imidlertid ikke statisk men påvirkes av endringer i faktorer som trussel og farer, sårbarhet og verdi. Sikkerhet er knyttet til de fleste samfunnsområder. Når det gjelder området helse og omsorg snakker vi først og fremst om pasientsikkerhet. Ifølge Wikipedia er pasientsikkerhet en ny helsedisiplin som fokuserer på å rapportere, analysere og forhindre medisinske feil som ofte fører til negative konsekvenser for pasientene.

I dag er det relativt enkelt å finne informasjon om pasientsikkerhet. Blant annet på www.kunnskapssenteret.no kan man gjøre seg kjent med aktuell informasjon som kan være nyttig for alle som er opptatt av pasientsikkerhet. Også Helsebiblioteket tilbyr en rekke bøker om pasientsikkerhet.

Det er mange viktige elementer som spiller inn når det kommer til sikkerhet, slik som fagkompetanse, organisasjonsstrukturer, kontrollsystemer etc. Det er likevel én grunnleggende forutsetning i både strategisk og operativ sikkerhet som står sentralt: Ansvar.

Når alt det andre er på plass, er det bevisstheten om og utøvelsen av ansvaret som avgjør hvorvidt en skal lykkes eller ikke. Ansvarssvikt kan føre til alvorlige konsekvenser for enkeltmenneske, gruppe mennesker og i verste fall for hele samfunnet.

Ansvar er noe vi utøver kontinuerlig. Hver eneste dag tar vi ansvar for en rekke oppgaver, enten det er privat eller på jobben. Vi har også et moralsk medansvar som innebærer forpliktelsen å forsvare de moralske normene, reglene og verdiene vår demokratiske samfunn er bygd på. Myndighetene har et stort og tungt ansvar. De skal sørge for at lover og regler følges og dersom det er avvik, skal de iverksette nødvendig tiltak for å rette det som er galt. Det er mulig å kontraktere vekk et ansvar men det kalles da ansvarsfraskrivelse, igjen ifølge Store norske leksikon.

HELSEMINISTERENS BORD

Det femårige nasjonale pasientsikkerhetsprogrammet I trygge hender 24-7 (2014–2018) som ble iverksatt etter oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet skal redusere pasientskader ved hjelp av målrettede tiltak i hele helsetjenesten. Programmet har tre overordnede målsettinger – redusere pasientskader, bygge varige strukturer for pasientsikkerhet og forbedre pasientsikkerhetskulturen i helsetjenesten. Det er iverksatt en nasjonal sikkerhetskampanje som blant annet har utgitt en veileder for ledelse av pasientsikkerhet. Når vi vet at det er over 1 million mennesker i Norge som bruker alternativ behandling er det høyst relevant å stille spørsmål om hvordan myndighetene ivaretar pasientsikkerheten innenfor denne sektoren. Finnes det tilsvarende programmer og kampanjer her også? Jeg er redd svaret er nei.

Det er over 10 år siden stortinget vedtok Ot.pr. nr. 27 (2002–2003) «Om lov om alternativ behandling av sykdom m.v.» Helsemyndighetene har dermed et stort ansvar for å følge opp hvordan lovverket ivaretas i praksis, og foreta eventuelle justeringer etter det. Norske Naturterapeuters Hovedorganisasjon (NNH) har lagt frem god informasjon om utfordringene i møter med flere stortingspolitikere, Helsedirektoratet og gjennom en rekke artikler og offentlige debatter. Vår opplevelse er dessverre at det er liten politisk vilje til å sette seg inn i sektorens utfordringer og legge til rette for en forsvarlig utøving av lovverket og dermed også pasientsikkerheten. Dette fører oss tilbake til spørsmålet om ansvar.

NNH har i mange år arbeidet for å styrke pasientsikkerheten gjennom fagkrav for sine terapeutmedlemmer og kvalitetssikring av studieplaner for flere skoler i Norge som tilbyr utdanning innen fagfeltet naturmedisin og alternativ behandling. Organisasjonen har ved flere anledninger tidligere uttrykt bekymring for hvordan Registeret for utøvere av alternativ behandling har utviklet seg i forhold til intensjonene som er nedfelt i forarbeidet til ny *Lov om alternativ behandling med forskrifter*. I og med at det er opp til de registreringsgodkjente organisasjonene selv å stille fagkrav til sine medlemmer, erfarer NNH at utdanningsomfanget er svært ulikt og i mange tilfelle på grensen til det uforsvarlige. Alternative behandlere har selvstendig behandlingsansvar og er ofte primærkontakt. Ved at forskriftene stiller få krav til organisasjoner, er det derfor lett å opprette nye – som blant annet er uklare i krav/fagstandard. De aller fleste søknader til Helsedirektoratet om registreringsrett blir akseptert. Dette er en uholdbar situasjon for seriøse organisasjoner som i årevis har arbeidet for å øke profesjonalitet og pasientsikkerhet. Det kan på sikt utarme slike organisasjoner både når det gjelder økonomiske og menneskelige ressurser. NNH mener at tiden er moden for en evaluering av *Lov om alternativ behandling med forskrifter*. Det er et ønske at det bli satt ned et bredt sammensatt utvalg som kommer med en innstilling overfor Helsedepartementet og Stortinget.

Dette er en viktig sak helseministeren må ta på sitt bord og håndtere på en måte som gir helhetlige, koordinerte og trygge pasientforløp – også når det gjelder alternativ behandling. Pasientsikkerheten i Norge blir ikke ivaretatt før dette er gjort. Det er nemlig slik at helsetjenesten i mange tilfeller behandler den samme pasienten som også oppsøker alternativ behandling og vice versa.

NNH er Norges største organisasjon for naturterapeuter. Vi står klar til å dele vår kompetanse og erfaringer når det gjelder naturmedisin og alternativ behandling. Spørsmålet er om helseministeren vil ta ansvaret om pasientsikkerhet og når. Ikke bare delvis, men helt og fullt.

REFERANSER

<https://snl.no/sikkerhet>

<https://no.wikipedia.org/wiki/Pasientsikkerhet>

<http://www.kunnskapssenteret.no/kvalitet-og-pasientsikkerhet/pasientsikkerhet>

<http://www.pasientsikkerhetsprogrammet.no/om-oss/om-pasientsikkerhetsprogrammet/i-trygge-hender-24-7>

http://www.pasientsikkerhetsprogrammet.no/_attachment/485

<http://www.helsebiblioteket.no/kvalitetsforbedring/pasientsikkerhet/boker-pasientsikkerhet>

http://nifab.no/hva_er_alternativ_behandling/tall_og_fakta/nafkam_undersokelsen_2014

Les og bli litt klokare

Naturmedisinsk antologi er i all hovudsak ei samling av publiserte artiklar i Norske Naturterapeuters Hovedorganisasjon (NNH) sitt fagtidsskrift Naturterapeuten, i tidrommet frå 1997 til 2014.

Antologien er delt inn i tre hovudtema:

Naturmedisinske prinsipp. Forsking og dokumentasjon. Naturmedisin, samfunn og helse

NNHs ynskje er at antologien skal bidra til eit auka refleksjonsnivå både for dei som til dagleg har sitt yrke i den naturmedisinske tradisjonen, men også for aktørar som står utanfor og ynskjer meir kunnskap og informasjon. Antologien burde også vera aktuelt for undervisningsinstitusjonar som ei nyttig lærebok for både studentar og lærarar.

Pris: Medlemmer NNH kr. 150,- / Andre kr. 200,-
Porto og eksepdisjonsgebyr kjem i tillegg.

Norske Naturterapeuters Hovedorganisasjon

Naturmedisinsk antologi

JOHN PETTER LINDELAND (red)
GUNNAR PEDERSEN (red)

Bestilling: Ta kontakt med NNH-kontoret: post@nnh.no eller tlf. 22 33 32 20